ם א מיי׳ פ״א מהלכות יו״ט הלכה ב סמג

עשין לג לח עד: שא ב מייי פ"ג שם הלכה א טוש"ע א"ח סי

תלח סעיף יח: סב ג ד מיי׳ שם הל׳ ב

:טוש"ע שם סעיף יט

והא מדקתני סיפא ואם שחמו אין מכסין

את דמו מכלל יורישא) בדאית ליה

עםקינן אלא אמר ירבה אפר כירה מוכן

לודאי ואין מוכן לספק לספק מאי מעמא

לא דקא עביד גומא ודאי גמי קא עביד

גומא אלא כדר' אבא הכא גמי כדר'

אבא אלא ספק מאי מעמא דלמא עביד

כתישה ודאי נמי נגזור משום כתישה ודאי

כי קא עביד כתישה אתי עשה ודחי את לא

תעשה אימר דאמרינן יאתי עשה ודחי את

לא תעשה כגון מילה בצרעת א"ג סדין

בציצית דבעידנא דקא מעקר לאו קא מוקים

לעשה הכא בעידנא דקא מעקר לאו לא

מוקים עשה הא לא קשיא דבהדי דכתיש

קא מכסי סוף סוף סיום מוב "עשה ולא

תעשה הוא ואין עשה דוחה את לא תעשה

ועשה אלא אמר רבא אפר כירה דעתו

לוראי ואין דעתו לספק ואזרא רבא לטעמיה

דאמר רבא הכנים עפר לכסות בו צואה

מותר לכסות בו דם צפור דם צפור אסור

ל) ס"א ל"ג, ב) נ"א רבא,ג) שבת קלב: כתובות מ., ד) ושבת כה.ו. ה) מ״לו) ויש ה) [שבת כא.], שאט מהא [יכ ספרים דגרסי רב עי' ברא״ש], ז) [ע״א] ברא"ש], מו פון היקרא יבן, ש) [לכסות ה) [ויקרא יב], ש) [לכסות בו כל"ל], י) [ד"ה מותר אחר ד"ה נהרבלאי], כ) ס"א ברוכי וכ"ה גי' הערוך, ועי' תום' שבת כד: בד"

5.7،

רבינו חננאל (המשך) צואה. נהרבלאי אמרי כו׳ ופשוטה היא. רמי בריה דרב יימר אמר כוי הייוו גזירה מפני הרואה, שאם תתיר לו לכסות דם הכוי תאמר בחול נמי, בחול ומפני הספק אמרו רבנן טרח וכסה, אבל ביו״ט מספק לא אמרו טרח שמצוה בעבירה היא, הילכך לא גזרינן כסוי דם הכוי בחול. תני ר' חייא לא כוי בהמה חיה ועוף ונתערב דמז אסור לכסותז ביו״ט. ואם יכול לכסות כל הדם של אלו בדקירה אחת מותר, ולא גזרינן דקר אחד אטו שתי דקירות. אמר רבה שחט ציפור מערב יו"ט. ופשע ולא שכל דבר (שאי) [ש]אפשר לו לעשותו מערב יום טוב ולא עשאו,

אינו דוחה את יום טוב.

כדקאמרת דלא תימא נשחוט משום כבוד יום טוב בלא כסוי אלא סיפא דקתני אין מכסין אי דלית ליה חדא מהני לכסות מאי אינטריך לאשמועינן השתא ודאי אין מכסין ספק מבעיא אלא שמע מינה

בדאית ליה דלגבי ודאי מכסין ואשמועינן דספק לא וקשיא לן אמאי אין מכסין אי כדרב יהודה אי באפר הכירה: מוכן לודחי וחין מוכן לספק. קא ס"ד דהכי קאמר אע"ג דדעתיה לכל מילי הכנסתו מועלת לודאי ואינה מועלת לספק. ופרכינן וכיון דדעתיה עלויה ומשום דאקלה ליכא ספק מ"ט לא מכסינן משום דקא עביד גומא בתמיה: אלא כדר׳ הבה. ודחי מ"ט שרית כדר' הבה דאמר לעילי מקלקל הוא ופטור עליה: דלמא קא עביד כחישה גרסינן. שמא יהו שם רגבים ויכתישם: ודאי נמי נגזור משום כתישה. ומשני כיון דרוב פעמים אין נריך לכתוש לא גזור רבנן משום כתישה דאי נמי אתי לידי כך לאו איסורא דאורייתא איכא דאתי עשה דוכסהו בעפר ודחי לא מעשה מלאכה דקיימא לן בפרק קמא דיבמות (דף ד.) עשה דוחה את לא תעשה: מילה בלרעת. דכתיב (דברים כד) השמר בנגע הלרעת ותניא בקולן בהרתו הכתוב מדבר ותניא בגמרא דאם לא הביא כלי במסכת שבת (קלג:) ימול בשר ערלתוח אפי׳ במקום בהרת יקוץ: אי נמי לילים בכלאים. דכתיב (דברים כב) לא תלבש שעטנז וסמיך ליה גדילים תעשה לך דבשעת מילה או בשעת לבישת הטלית מעקר לאו ומקיים עשה אבל עשה זה כשהוא כותש עובר בלאו והעשה אינו מהיים עד שיכסה: עשה ולא מעשה הוא. דכתיב (ויקרא כג) ביום הראשון שבתון דמשמע שבות: וחין דעתו לספק. הלכך איסור מוקנה איכא והוא הדין לדרב יהודה: וחודה רבה לטעמיה. דאמר מי שדעתו לודאי לא רמי אנפשיה לאזמוני למידי דספק: הכנים עפר לכסות בו לואה. ביום טוב שיש לו תינוק וירא שמא יטיל רעי ביו"ט לפניו: מותר ש לכסות דם

להא מדקתני סיפא ואם שחשו ובו'. ואם מאמר אמאי לא והא מדקתני סיפא כו'. כלומר בשלמא אין שוחטין דרישא אינטריך פריך אי לית ליה פשיטא דאין שוחטין דבמאי יכול לכסות ופירש הקונט׳ דאי קאי ארישא הוה אמינא דלשחוט ולא לכסייה משום שמחת י"ט אלא אסיפא דקתני אין מכסין אי דלית ליה חדא מהני

אינטריך למימר אין מכסין אותו השתא ודאי אין אנו מכסין כב"ה דאסרי אפי׳ דיעבד בלא דקר נעון ספק מבעיא אלא שמע מינה בדאית ליה דודאי מכסין אבל ספק לא והדר קושיא לדוכתין לכסייה כדרב יהודה או באפר כירה: מוף בוף יו"ם עשה ולא תעשה אלא אמר רבא וכו'. ותימה דהכא משמע לרבא דאית ליה עשה ולא תעשה מדדחיק נפשיה לשנויי ובפרק במה מדליקין (שבת דף כד: ושם) אמר רבא הוא ולא מכשיריו לבדו ולא מילה שלא בזמנה ורב אשי אמר יום טוב עשה ולא תעשה וכו' משמע דרבא לית ליה ההוא טעמא וי"ל דגמרא דחיק נפשיה לאוקומי מילתא דרבא אליבא דהלכתא די"ט עשה ולא תעשה אע"ג דרבא עלמו לית ליה האי סברא: 0

תני ר' זירא לא כוי בלבד אמרו ובו'. וא"ת וכי יש כח ביד חכמים לעקור דבר שהוא מן התורה דהא כסוי דאורייתא דכתיב וכסהו בעפר וי"ל דאין הכי נמי דשב ואל תעשה יש כח בידם: מי

לכסות בו צואה נהרבלאי אמרי אפילו הכנים עפר לכסות בו דם צפור מותר לכסות בו צואה אמרי במערבא פליגי בה ר' יוםי בר חמא ור' זירא ואמרי לה רכא בריה דרב יוסף בר חמא ור' זירא חד אמר כוי הרי הוא כצואה וחד אמר כוי אינו כצואה תסתיים דרבא הוא דאמר כוי הרי הוא כצואה דאמר רבא הכנים עפר לכסות בו צואה מותר לכסות בו דם צפור דם צפור אסור לכסות בו צואה תסתיים רמי בריה דרב ייבא אמר יכוי היינו מעמא דלא מכסינן גזירה משום התרת חלבו אי הכי אפילו בחול נמי בחול אמרי לנקר חצרו הוא צריך שחם באשפה מאי איכא למימר בא לימלך מאי איכא למימר אלא בחול ס[אי גמי] מספקא אמרי ליה רבגן זיל מרח וכסי ביום מוב אי מספקא מי אמרי ליה רבגן זיל מרח וכסי תני רבי זירא ילא כוי בלבד אמרו אלא אפילו שחם בהמה חיה ועוף ונתערבו דמן זה בזה אסור לכסותו ביום מוב אמר רבי יוםי בר יאסיניאה ילא שנו אלא שאין יכול לכסותו בדקירה אחת אבל יכול לכסותו בדקירה אחת מותר פשימא מהו דתימא נגזר דקירה אחת אמו שתי דקירות קמ"ל אמר ירבה השחם צפור מערב יו"ם אין מכסין אותו ביו"ם נלנל

לפור. שיש לו לשחוט ביום טוב דכיון שהזמינו לספק כל שכן לודחי: אמור לכסוס בו לואה. אם יש לו מינוק קטן והטיל לואה ביום טוב. מאי טעמא דם לפור ודאי היה לו שישחטנו ויהא לריך כסוי אבל הלואה ספק הוא אם יארע במקום המאום לו ודעתו לודאי ולא לספק: "מוסר לכסוס בו לואה. כיון דאומניה אומניה דהא נמי קרוב לודאי: נהרבלאי אמרי. בסנהדרין (דף א:) מפרש דהוא רמי בר © בריבי: **כוי הרי הוא כלואה.** המכניס עפר לכסות בו לואה מותר לכסות בו דם כוי דזה וזה ספק: ו**חד אמר אינו כלואה**. והמכנים עפר לכסות לואה אסור לכסות בו דם כוי דכוי לגבי לואה כספק לגבי ודאי דלואת תינוק שכיחא וקרובה לודאי: מסחיים דרבא הוא דאמר. נואה כספק וכוי מותר בהזמנת לואה: דאמר רבא הכנים עפר לכסוח בו לואה מותר לכסוח בו דם לפור דם לפור אסור לכסום בו לואה. אלמא ספק הוא: משום הסרם חלבו. דאי שרית לכסוייה אתי למימר חיה הוא: בחול אמרי לנקר חלרו כו'. הרואה אומר לא מפני שטעון כסוי אלא כדי לנקר חצרו מכסהו: לא גרסינן וליטעמיך אלא הכי גרסינן בא לימלך מאי איכא למימר. מי שיש לו כוי ובא לימלך לחכמים אם לריך לכסותו ובחול והם מורים לו שלריך כסוי: מאי איכא למימר. איהו גופיה אתי למימר חים הוא דהא מלרכו ליה כסוי: אלא לא גרסינן: בחול אי נמי ספקא הוא כו'. כלומר בחול זה שהורוהו לכסום לא מחזיק ליה בחיה ודאים דמימר אמר אי נמי מספקא להו לרבנן אי חיה אי בהמה אמרי ליה זיל טרח וכסי כו': אמרי ליה גר': לא כוי בלבד אמרו. דאין מכסין ביום טוב דדין הוא שלא יכסוהו שמא בהמה היא וטרח טרחא דלא מלוה ואפילו באפר הכירה: אלא אפי׳ שחט כו'. דאיכא חד דטעון כסוי אפי׳ הכי אין מכסין משום דקא טרח נמי בשל בהמה: פשיטא. דהא לא טרח בשביל בהמה מידי: אין מכסין אוחו ביו"ע. דהיה לו לכסות מבעוד יום ומשום אמנועי משום שמחת יום טוב ליכא דמשום דלא מכסי דם לא מחסר לפור באכילה:

סג ה מיי׳ שם טוש״ע שם

רבינו חננאל ידייקינן מסיפא מדקתני

אם שחטו אין מכסין את דמו, מכלל דאית ליה לכסות. ופריק רבה אפר כירה מוכן הוא לכסות בו דם של ודאי ולא דם כוי שהוא ספק חיה. מאי טעמא דילמא אתי למיעבד כתישה. אי הכי ודאי נמי ניגזור דילמא אתי למיעבד כתישה. ודחינן ודאי אפילו אי עבד כתישה שרי. מאי טעמא אתי עשה שוי, מאי טעמא אוזי עשוי דושמחת בחגך ודחי את לא תעשה כל מלאכה. ואקשינו אימור דאמרינו ה ודחי לא תעשר . כגון מילה בצרעת, או סדיז בציצית. דבעידנא לאו בצרעת מנין, דכתיב השמר בנגע וגר׳. וכל השמר לאו הוא, ובקציצת הצרעת בערלה מתקיימת המילה וביום השמיני ימול בשר ערלתו שהוא עשה, אבל הכא בעידנא דעקר ליה לאו דלא תעשה מלאכה בעצמה, דכיסוי. בהדי דכתיש מכסה, כלומר שוחט וכותש הדקר. ואקשינן עוד מכדי יום טוב עשה ולא תעשה הוא, כלומר עשה שבתון . ולאו כל מלאכת עבודה לא תעשו, ושמחת ל) יו"ט עשה בלבד הוא, ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה. ופרקינן אלא אמר רבא לעולם כשיש לו אפר כירה וכיוצא בה, מיהו הני מוכנין הן לודאי, מ״ט דדעתו לודאי ולו הכינו ואין דעתו לספק, לפיכך . אין מכסין בו דם הכוי אין מכסין בו דם חכוי באפר הכירה. ואזדא רבה לטעמי׳ דכל מידי דדעתיה עליה ולו הכינו שרי. לכסות בו צואה, מותר לכסות בו דם ציפור. מאי טעמא דהא לנקות חצרו בעי, כ״ש הכא דאיכא תרתי ניקוי ומצות כסוי. ציפור, אסור לכסות בו

עשה דקאמרינן דדחי לל״ת היינו עשה דכיסוי הדם וכמו שפרש"י ודברי רבינו ל"ע ועוד דח"כ בספק נמי חיכה עשה זו ומנוה ליישב.